

The status of grammar in cognitive-functional models of grammar beschrijft een onderzoek naar de relatie tussen spontane handgebaren en grammatica. In hoeverre zijn handgebaren talig, en hoe kunnen deze worden geanalyseerd aan de hand van bestaande taalmodellen? Op basis van zowel literatuuronderzoek als empirisch onderzoek wordt aangetoond dat gebaren op velerlei manieren met taalstructuur verweven zijn. De twee taalmodellen die in het proefschrift centraal staan – Cognitive Grammar en Functional Discourse Grammar – brengen verschillende soorten relaties tussen taal en gebaren aan het licht. Aan de ene kant is er een cognitieve relatie: gebaren weerspiegelen hoe wij onze gedachten structureren en in taal uitdrukken. Aan de andere kant is er een functionele relatie: gebaren en woorden werken samen om communicatieve doelen te behalen.

Naast de theoretische beschouwing rapporteer het proefschrift een aantal experimentele studies. Eén van de bevindingen is dat de interpretatie van handgebaren niet zo sterk afhangt van de vergezede spraak als in eerdere literatuur wordt gesuggereerd. Ook wordt gevonden dat handgebaren meerdere talige functies tegelijk kunnen vervullen; een enkel handgebaar kan bijvoorbeeld de vorm van een object uitbeelden en tegelijkertijd aangeven dat de spreker niet helemaal zeker van zijn zaak is. Verder wordt aangetoond dat de productie van handgebaren samenhangt met een beperkt aantal woorden en grammaticale categorieën. Het laatste deel van het proefschrift geeft een aantal gedetailleerde analyses van de relatie tussen spraak en handgebaren in routebeschrijvingen.